7/6588

GÜNLÜDÜR

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.15.O.APK.0.23-300- 770
Konu : Yazılı Soru Önergesi

Ankara

10 NİSAN 2002

5961

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M. Başkanlığı'nın 01.04.2002 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-14238 sayılı yazısı.

Karaman Milletvekili Sayın Zeki ÜNAL'ın tarafıma tevcih ettiği 7/6588-14256 esas no.lu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99. Maddesi gereği cevaplandırılarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Zeki ÇAKAN
Bakan

EKLER :
EK-1 Önerge Cevabı (5 Sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık
Devlet Bakanlığı
(Sayın H.Hüsamettin ÖZKAN)

7/6588

KARAMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ZEKİ ÜNAL'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/6588-14256)

Soru 1 :

Halen Türkiye'de görünür ve muhtemel maden ve enerji kaynakları rezervleri ile bunların parasal değerleri ne kadardır?

Cevap 1 :

Ülkemizin jeolojik yapısının belirlenmesi, maden ve enerji kaynaklarının aranıp bulunması ile görevli olan Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nce yapılan çalışmalar sonunda belirlenen Türkiye Maden Potansiyeli ekte tablo halinde verilmiştir.

Doğal oluşum ortamında veya yer altında belirli derinliklerde yeralan maden potansiyelinin bulunduğu yerden çıkarılmadan parasal değerinin hesaplanması çok doğru sonuçlar vermemektedir. Madencilik faaliyetleri riskli olması, maden üretiminin hemen ve istenilen boyutta mümkün olmaması, yoğun sermaye gerektirmesi, yatırımın gerçekleşmesinin ve pazarlamanın uzun bir zaman diliminde gerçekleşmesi gibi nedenlerle belirsizlikler taşımaktadır.

Soru 2-3 :

-Yer altı kaynaklarımız Türkiye'yi kurtaracak boyutlarda ise, niçin bu kaynaklar değerlendirilmiyor? Kaynakların harekete geçirilmesini engelleyen ne gibi iç ve dış faktörler bulunmaktadır?

-Boyutları gittikçe artan ekonomik krizin aşılması için, bu kaynaklardan yararlanılması konusunda bir çalışma yapılmakta mıdır? Yapılmakta ise ne safhadadır?

Cevap 2-3 :

Kamu sektörünün elinde bulunup faaliyet gösterilmeyen çok büyük ruhsat alanları mevcuttur. Atıl vaziyette bulunan bu sahalardaki madenlerin ekonomiye kazandırılması için sahaların özel sektöre açık hale getirilmesi gerekmektedir.

Madencilik politikası ve maden hukukunun can damarı; hükümetin madenciliğe ilişkin oynadığı uygun roldür. Madencilik faaliyeti geçmişte hükümet ile madenci arasında düzenlenen bir ilişkiden ibaret iken, bugün merkezi hükümet-endüstri-yerel yönetim-sivil toplum örgütleri ve mahalli halk arasında bir ortaklık haline gelmiştir. Önceleri madenciliğin ekonomik yönü esas alınırken son 10 yılda ortaya çıkan gelişmeler madencilikle ilgili sosyal ve kültürel konuları da öne çıkarmaktadır.

Ayrıca ülkemiz madencilik faaliyetlerini sürdürebilmek için izin alınması gereken yasa ve yönetmelikler aşağıda verilmiştir.

Madencilik faaliyetlerini etkileyen yasa ve yönetmelikler :

2872 Sayılı Çevre Kanunu

.Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliği

.Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği

.Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği

.Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği

6831 Sayılı Orman Kanunu

.Orman Arazilerinin Tahsisi Hakkında Yönetmelik

.Muhafaza Ormanlarının Ayrılması ve İdaresi Hakkında Yönetmelik

.Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü ve Seferberlik Kanunu

2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu

.Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yönetmeliği

.Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu İlke Kararları

4342 Sayılı Mera Kanunu

.Mera Yönetmeliği

3030 Sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanunu

.Büyükşehir Havza Yönetmeliği

Tarım Topraklarının Tarım Dışı Gaye İle Kullanılmasına Dair Yönetmelik

4086 Sayılı Zeytinliklerin Islahı Kanunu

Patlayıcı maddelerle ilişkili Tüzük

Karayolları Trafik Yönetmeliği

1593 Sayılı Umumi Hıfzıssıha Kanunu

.Gayrı Sıhhı Mümeseseler Yönetmeliği

Askeri Yasak ve Güvenlik Bölgeleri Yönetmeliği

2942 Sayılı Kamulaştırma Kanunu

İmar Kanunu

2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu

3621 Sayılı Kıyı Kanunu

Madencilik sektörüne gerekli ivmeyi kazandırmak amacıyla Bakanlığım Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nce hazırlanan Maden Kanunu Tasarısı Bakanlar Kuruluna sunulmuştur.

Bu Tasarı ile;

Çimento sanayinin hammaddeleri olan kalker puzolanik kayaç (tras) ve marn Maden Kanunu kapsamına alınarak bu sektöre ruhsat ve hammadde güvencesi getirilmiştir. Ülkemizin önemli ihraç potansiyeline sahip olduğu dekoratif taşlar ve bu Kanunda sayılmamış bazı madenler de kanun metnine eklenerek Maden Kanunu kapsamı genişletilmiştir. Değişiklik ile çimento sektörüne hammadde güvencesi sağlanırken bazı madenler de Kanun kapsamına alınmıştır.

Ruhsatların iptalleri ile ilgili hükümler değiştirilmiş, yerine parasal cezalar öngörülerek ruhsat ve yatırım güvencesi sağlanmıştır.

Ruhsatlara bölünebilme imkanı getirilmiştir. Bu düzenleme ile büyük ruhsat alanlarının bölünerek daha çok yatırımcının sektöre girmesine imkan sağlanmıştır.

Madencilik faaliyetlerinin tabi olduğu izinlerin alınması işlemleri basitleştirilerek zaman kaybı ve bürokratik işlemler azaltılmıştır.

Madencilik faaliyetlerine önemli teşvikler getirilerek sektöre büyük bir ivme kazandırılması amaçlandırılmıştır.

Devlet hakkı ödemelerinde yeni bir düzenleme getirilmiştir. Bilanço brüt karı yerine üretilen ve satılan cevherin miktar ve satış tutarına dayalı bu yeni sistemde devlet hakkının takibinin daha etkin ve basit bir şekilde yapılarak devlet gelirlerinin önemli ölçüde artmasına imkan sağlanmıştır.

Madencilik faaliyetlerinin yapıldığı vilayetlerin özel idare müdürlüklerine madencilik faaliyetlerinden bir pay ödenmesi hükmü getirilerek mahalli idarelerin maddi yönden güçlendirilmeleri sağlanmıştır. Böylece Valiliklerce madencilik faaliyetlerinin takibine imkan sağlanmıştır.

Kamu ve özel sektör uhdesinde bulunan büyük ruhsat alanlarında 5 yıl içinde arama faaliyetlerinin bitirilmesi ve süre sonunda maden bulunmayan alanların taksir edilmesi hükmü getirilerek atıl bekletilen geniş alanların madencilik faaliyetlerine tekrar kazandırılması sağlanmıştır.

Madencilik sektörünü olumsuz yönde etkileyen diğer kanunlarda yapılan yeni düzenlemeler ile madencilik sektörü bir çok bürokratik işlem ve engellerden kurtarılarak önü açılmıştır.

Bu yasal düzenleme sonrası, GSMH içindeki payı %1 civarında olan madencilik sektörünün bu değişiklik ile önümüzdeki yıllarda kayda değer oranda büyüyerek ekonomiye katkısının birkaç kat artacağı beklenmektedir.

7/6588

Çizelge1: Türkiye Maden Potansiyeli

Cinsi	Rezerv (Gör+Muh)(Ton)	Açıklamalar
Altın	300	Metal Au
Alünit	4 000 000	%7.54 K_2O
Antimuan	106 306	Metal Sb
Asbest	29 646 379	Değişik lif boylarında, lif yüzdesi %4 ' lin üzerinde
Asfaltit	74 370 000	AİD: 2876-5536 Kcal/kg
Bakır	1,697,204	Metal Cu
Barit	35 001 304	%71-99 $BaSO_4$
Bentonit	250 543 000	Sondaj+döküm+ağartma
Bitümlü Şist	1 641 381 000	Or.AİD 541-1390 Kcal/kg
Boksit	87 375 000	% 55 Al_2O_3 (25.667.000 Metal Al)
Bor	1 805 709 953	% 24.4-35 B_2O_3
Civa	3 820	Metal Hg
Çinko	2 294 479	Metal Zn
Demir	132 100 000	% 55 Fe (82 458 750 t metal Fe)
Diatomit	44 224 029	İyi kalite
Disten	3 840 000	% 21-52 Al_2O_3
Dolomit	15 887 160 000	% 15 MgO ve üzeri
Feldspat	239 305 500	Albit ve Ortoklaz
Fosfat	70 500 000	% 19 P_2O_5
Fluorit	2 538 000	% 40-80 CaF_2
Grafit	90 000	2-17 C
Gümüş	6 062	Metal Ag
Kaolen	89 063 770	% 15-37 Al_2O_3
Kaya Tuzu	5 733 708 017	% 88,5 üzeri NaCl içerikli (200.000.000 tonu göl rezervi)
Kil (Ser+Ref)	354 362 650	Seramik+Refrakter kil
Krom	25 931 373	% 20 üzeri Cr_2O_3
Kurşun	860 387	Metal Pb
Kuvars Kumu	1 307 414 250	% 90 üzeri SiO_2
Kuvarsit	2 270 287 821	% 90 üzeri SiO_2
Kükürt	626 000	% 32 S
Linyit	7 964 982 000	AİD: 868-5000 kcal/kg
Lületaşı	(Sandık)1 483 000	İyi, orta kalite
Manganez	4 560 000	%34.54 Mn (Metal Mn içeriği 1.576.000)
Manyezit	111 368 020	% 41-48 MgO
Mermer	5 161 milyon m^3 (13 933 mil.ton)	toplam potansiyel rezerv
Perlit	5 690 027 600	Değişik genleşme oranlarında
Pomza	(m^3) 1 479 556 876	İyi kalite
Profilit	6 644 000	Seramik+refrakter+çimento
Sepiyolit	13 546 450	% 50 üzeri Sepiyolit içerikli
Sodyum Sülfat	16 536 000	% 81 $NaSO_4$ (13.040.000 tonu göl rezervi)
Stronsiyum	665 082	% 72 üzeri $SrSO_4$
Talk	482 736	İyi kalite
Taşkömürü	1 126 548 000	İyi kalite
Toryum	380 000	% 0.24 ThO_2
Trona	233 317 680	% 56 üzeri Trona
Uranyum	9 137	% 0.05-0.1 U_3O_8
Volfram	36 719	Metal W
Zeolit	345 148 875	Klinoptilolit+Hİylandit (gör.+Muh)
Zımpara	3 725 082	İyi kalite